

Beszámoló a Sopron környéki tanulmányútról 2019. május 25-26.

Több mint 10 éve, 2007 óta járjuk az országot a lengyel menekültek táborainak, illetve az őket befogadó települések fölkeresése céljából. Az utolsó két évben azonban megszakítottuk ezt a sorozatot, hiszen Szent Lászlóra emlékezve Nagyváradra és Nyitrára utaztunk, valamint fölkerestünk a Délvidéken egy lengyelek lakta települést is. Most ismét olyan helyeket tűztünk ki célul, ahol befogadták a lengyeleket 1939-ben. Különösen időszerűvé teszi ezt a kerek, 80 éves évforduló is.

Nyugat-Dunántúlra, Sopron vármegyébe vezetett az utunk. Sopron környékén több, nagy létszámú (összességében kb. 12-15 ezer fős) menekülttábor működött. Kapuváron, Fertőszentmiklóson, Nagycenken, Kiscenken, Brennbergbányán. Sopron környéke más szempontból is fontos szerepet töltött be a magyarországi lengyel menekültek életében. A németországi hadifogoly- és munkatáborokból megszökött lengyelek egy része Sopron térségében lépte át a magyar határt, itt érkezett magyar földre, ami sok száz lengyel embernek az életet jelentette akkoriban. Voltak menekültek, akik Magyarországon szerették volna befejezni megkezdett tanulmányaikat, több mint 300-an be is fejezték. A mai Nyugat-magyarországi Egyetem, a híres Bányászati és Erdészeti Főiskola Magyarország első műszaki felsőoktatási intézményeként, az itt élő lengyel menekült fiataloknak tanulmányaik folytatását tette lehetővé.

Utunk során két olyan helyszínt kerestünk föl, ahol emlékművet, illetve emléktáblát találunk: Brennbergbányát és Fertőszentmiklóst. De a menekülttáborok többi helyszínei közül Nagycenken, Fertőszentmiklóson is jártunk, bár ott nincsenek ilyen emlékek. Természetesen más nevezetességeket is megtekintettünk a két napos út során – főleg a Széchényi és Eszterházy család nyomában járva.

Első megállónkon, **Fertőszentmiklóson** szeretettel, kis vendéglátással fogadott bennünket a polgármester úr, a művelődési ház igazgatója (köszönet nekik), valamint a 93 éves Sövegjáró Irénke néni, aki a lengyel tábor közelében lakott erdész édesapjával. és aki nagy szeretettel mesélt a lengyelekről. Megmutatták a 10 éve átadott emlékművet, itt koszorúztunk, a lengyel és a magyar himnuszt énekeltük. De elvittek bennünket a templomba is, ahol a lengyelek által ajándékozott rózsafából készült Mária-szobrot láthattuk.

Fertődön az Eszterházy-kastélyba nem jutottunk be, csak a kertben, a parkban gyönyörködhattunk. **Fertőszéplakon** a szépen, szakszerűen helyreállított tájházakat néztük meg– ezek az épületek, illetve a berendezésük is mutatta, hogy ez a vidék is sajátosságokkal rendelkezik, picit talán az átlagos magyar falunál jobb anyagi feltételekkel bírt. A falu barokk temploma, a kálvária, a sajátos barokk szobrok is emelik a község vonzerejét. Az iskola kerítését pedig szabadtéri festménykiállítás díszíti.

Nagycenk következett, ahol a Széchényi-emlékkiállítás Soós Csaba mutatta be, ahogy a templomkertben található családi mauzóleumot is. Utóbbiban lengyel és magyar nemzeti színű szalaggal, mécsessel emlékeztünk a legnagyobb magyart a hazának adó családra. A 2.6 km hosszú hársfasort csak "kívülről" láttuk, bár sok mindent elmondtunk róla. Nagycenk után megérkeztünk **Sopronba**, a szálláshelyre – a Taverna-panzióba. A vacsoráig volt idő egyénileg fölfedezni Sopront, a hűség városát. A várkörön belül található ősi városmag egyénileg jól bejárható, a másnapi idegenvezetés csak megerősítette az előzőleg már megtudott információkat.

Este randevúnk volt a **Soproni Magyar-Lengyel Baráti Kör** tagjaival. Elnökük, Kiss Danuta bemutatta az egyesületet, két másik tagjuk pedig a saját élettörténetükkel ismerkedtetett meg bennünket. Ők kisebb szervezet, mint mi, viszont arányában több lengyel származású taggal rendelkeznek.

Második napon a korai reggelit követően eleget tettünk állampolgári kötelességünknek, szavaztunk az Európai Unió választáson. Míg elértünk a szavazás helyszínére, a Széchényi Gimnáziumba, ismét láthattunk érdekességeket: az Óra-teret, aztán Közép-Európa leghosszabb terét, a Deák-teret az időjárásjelzővel, az emlékművet. A szavazás után végigsétáltunk a Templom utcán, majd a Fő térre eljutva mindenki saját kedvtelése szerint tölthette el az időt az ódon városrészben. (Én pl. megkerestem a fiam iskoláját a Szent György utcában – felállványozva találtam, ahogy más épületeket is. Bizonyítva, hogy folyik a felújítás!) A Fő térről indult a kisvonatos városnézés, bejártuk vele a központot és a Lőverek alsó részét is. Megállapítottuk, hogy ez a fajta városnézés egyre inkább nekünk való – kevésbé fárasztó. Majd Körös Ildikó idegenvezető „vitt át” bennünket **Burgerlandba – Kismartonba és Rusztra**. A könnyed program során sok mindent megtudtunk az Eszterházyakról, a Fertő-tóról és természetesen a 2 városkáról. Még egy kis szabadprogramra is mód volt, miközben Ruszton a gólyák kelepelését is hallgattuk. Visszatértünk Sopronba, majd 15 óra előtt **Brennbergbányán** koszorúztunk a „kocsmatemplom” falán levő, lengyelekre emlékező táblánál. Megnéztük a Fekete Madonna másolatát is, amit a lengyel menekültek

adományoztak a templomnak hálából az ittenieknek a befogadásért. A 15 órakor kezdődő szentmisén és természetesen a koszorúzáson is együtt voltunk a soproni baráti kör tagjaival, meg is állapodtunk, hogy csinálunk majd a jövőben közös programot.

Össességében tartalmas 2 napot zártunk: megismerhettük a lengyeleket befogadó helyeket Sopron megyében, ismerkedhettünk a településekkel, a két arisztokrata család történetével. Picit az irodalom is megérintett bennünket, a lengyel vonatkozású verseket Dózsa Lajos felolvasásában hallgathattuk. A szálláshelyünk megfelelt az árának, kellemes volt, aránylag közel a városközponthoz. Az időjárás is kedvezett nekünk, éppen akkor volt csak egy kis zivatar, amikor a templomban a szentmisén voltunk.

Talán információban és élményekkel gazdagon ért haza a mintegy 37 fő a tanulmányútról, én biztosan. Az utastársak persze leírhatják az élményeiket, benyomásaikat az információs csatornáinkon (facebook, levelezőlista, de más módon is) , érdeklődéssel várom. A fotókat megtekintve minden átélheti (újra) az élményeket.

Bazsóné Megyes Klára elnök, szervező